

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อำเภอฉวาง

จังหวัดนครศรีธรรมราช

Guidelines for Developing Sustainable Tourism in Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province

สุวิสา ไชยสุวรรณ¹ จตุพร อภิโชติภูตินันท์¹ ปุณยพรรณ คงแก้ว¹ และ พงณา หอมทวล¹
Suwisa Chaisuwan¹, Jatuphon Apichodphudinun¹, Punyathud Kongkaew¹ and
Podjana Homhaul¹

อาจารย์ สาขาวิชาการบัญชีและการเงิน คณะเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย¹

Faculty Member, Department of Accounting and financial, Rajamangala University of Technology Srivijaya¹

*Corresponding author, e-mail: Suwisa52@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่อแผนการท่องเที่ยว และ 4) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 100 คน และ ผู้ประกอบการ จำนวน 9 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยสถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า 1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่ออำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวกับครอบครัว/ญาติ/คู่รัก ระยะเวลาในการท่องเที่ยว คือ 2 วัน มาเที่ยวฉวางเป็นครั้งแรกงบประมาณโดยเฉลี่ยต่อวัน 1,001 – 2,000 บาท มีการวางแผนการท่องเที่ยวด้วยตนเอง ถ้ามีโอกาสจะกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งหรือทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวางด้วยอินเทอร์เน็ต สถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวอำเภอฉวางมากที่สุดคือ จุดชมวิวเขาสุณีย์และหลังจากชมทะเลหมอก ณ จุดชมวิวเขาสุณีย์แล้วก็จะเดินทางไปท่องเที่ยวอำเภอฉวางมากที่สุด 2) ระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่ออำเภอฉวาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยภายในมีระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก และปัจจัยภายนอกมีระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3) พฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง มีความสัมพันธ์กับโปรแกรมการท่องเที่ยว ในระดับค่อนข้างสูง และ 4) จากผลการวิจัยนี้ ทำให้ผู้ประกอบการได้แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมกับผู้ประกอบการและความต้องการของนักท่องเที่ยว เมื่อผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความต้องการที่สอดคล้องกัน ก็จะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: พฤติกรรม แรงจูงใจ นักท่องเที่ยว

Abstract

The purposes of this study were to investigate tourists' behaviors in Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province, their travel motivations, the relationship between their behaviors and motivations toward their travel arrangements, and to suggest guidelines for sustainable tourism development.

The results on tourists' behaviors showed that the majority of them traveled for the first time with family, relatives, or as a couple for 2 days, with average daily budget of 1,001 – 2,000 baht. They planned the trip on their own and wanted to come back next time. They got information on tourist attractions in Chawang District from the internet. Khao Soon Viewpoint has been the most popular tourist destination for the sea of mist in Chawang from where they would continue traveling to Lan Ska district the most. 2) The tourists' overall and individually considered aspects of motivations toward Chawang District were found at

high levels among all of which external factors were found at the highest levels. 3) Travel behaviors and motivations of tourists in Chawang District had a relatively high relationship with their travel arrangements. 4) According to the results of this study, tourism organizations can develop tourist destinations in a more suitable manner for themselves and for tourists, which leads to sustainable tourism once the needs of both parties are met.

Keywords: Behaviors, Motivations, Tourists

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาและกระตุ้นเศรษฐกิจให้ไปในทิศทางที่ดีขึ้น เนื่องจากมีธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ดำเนินงานโดยภาคเอกชนทำให้สามารถจ้างงาน และสร้างรายได้ให้แก่ประเทศเป็นจำนวนมากทุกปี การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงใช้เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยที่สำคัญมานาน เนื่องจากอุตสาหกรรมนี้สามารถสร้างเงินตราต่างประเทศ และสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นเกิดการจ้างงาน การสร้างรายได้ และทั้งในด้านการสร้างรายได้ และการจ้างงาน และการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเทศต่าง ๆ ให้อยู่อย่างยั่งยืน

ภาพรวมสถานการณ์การท่องเที่ยวสำหรับปี 2562 ที่ผ่านมา พบว่า ตลอดทั้งปีที่ผ่านมาประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทั้งสิ้น 3.93 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 2.48 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และก่อให้เกิดรายได้รวม 1,824,042.35 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 11.66 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2562 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยจำนวน 17.56 ล้านคน-ครั้ง หดตัวร้อยละ 3.32 สร้างรายได้ 0.09 ล้านล้านบาท หดตัวร้อยละ 2.61 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของ ปีที่ผ่านมา ในเดือนธันวาคมการท่องเที่ยวภายในประเทศหดตัวทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากการที่คนไทยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศในช่วงที่เงินบาทแข็งค่า ตั้งแต่เดือนมกราคม - ธันวาคม 2562 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยจำนวนทั้งสิ้น 166.84 ล้านคน-ครั้ง หดตัวร้อยละ 0.06 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 1.08 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 1.18 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) ซึ่งการท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในเมืองหลัก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(ททท.)จึงเกิดแนวคิดพัฒนาภาคการท่องเที่ยวไทยให้กระจายตัวสู่เมืองรอง

ซึ่งจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นหนึ่งในเมืองรอง ทางการท่องเที่ยวซึ่งยังไม่เป็นที่รู้จักในด้านการท่องเที่ยวมากนัก นอกจากวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารที่สร้างชื่อเสียงให้จังหวัดมาช้านาน จึงทำให้จังหวัดนครศรีธรรมราชอาจไม่ได้เป็นจุดหมายหลักในการท่องเที่ยว แต่เมื่อเวลาผ่านไปหลังจากได้มีการเผยแพร่ภาพสถานที่น่าสนใจต่าง ๆ ของจังหวัดมากขึ้น พร้อมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวของหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้หลายคนเริ่มรู้ว่า เมืองนคร มีความน่าสนใจไม่แพ้จังหวัดอื่นในภาคใต้ มีดีทั้งในแง่ภูมิของธรรมชาติล้ำค่าทั้งทะเล ภูเขา น้ำตก ความงดงามทางด้านศิลปวัฒนธรรม และวิถีชาวบ้าน ซึ่งอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่ได้รับการนิยมนมากในขณะนี้ จากการเปิดตัวโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ "ล่องเรือถ่อแพ แลหมอก" ของอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบชุมชนที่มีส่วนร่วมที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และผลักดันการพัฒนาการท่องเที่ยวใน อำเภอฉวาง นักท่องเที่ยวสามารถรับชมทะเลหมอกบนยอดเขาขุนยี่ ตำบลไม้เรียง ได้ตั้งแต่ช่วงเช้า หลังจากนั้นก็มาล่องเรือที่บ้านฝายท่า ตำบลนาแวง มีโกศน้ำเต้าล่องเรือตั้งแต่บ้านฝายท่า ตำบลไม้เรียง ระยะทาง 7 กิโลเมตร ได้สัมผัสกับลมเย็นน้ำใสสะอาดและบริสุทธิ์ที่ไหลมาจากต้นน้ำตาปี และยังมีหาดทรายไว้พักผ่อนเป็นระยะ มีจุดกระโดดน้ำที่สวยงาม ตลอดเส้นทางล่องเรือจะเห็นวิถีชีวิตของคนริมแม่น้ำตาปี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความตั้งใจ มีความต้องการจะเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส โดยใช้การท่องเที่ยวนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับชุมชน เพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ ลดปัญหาความยากจนและการละทิ้งถิ่นฐานของคนในชุมชน สร้างคุณค่าและมูลค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ตลอดจนการอนุรักษ์วิถีชีวิตท้องถิ่นและวัฒนธรรม แต่ด้วยอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังขาดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวอำเภอฉวางมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ประกอบการได้ตัดสินใจจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวเมื่อทราบถึงพฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว
4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

วิธีการวิจัย

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ นักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 100 ราย และกลุ่มที่ 2 คือ ผู้ประกอบการในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน 4 ราย ผู้ประกอบการที่พัก จำนวน 3 รายและผู้ประกอบการของที่ระลึก จำนวน 2 ราย ทั้งหมด 9 ราย

ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เรื่อง แนวทางการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว จำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอฉวาง จำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 3 แรงจูงใจในการเข้ามาเที่ยวอำเภอฉวาง จำนวน 13 ข้อ และ ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามชุดที่ 2 ใช้สำหรับการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยจะกำหนดคำถามไว้ก่อนล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ (Interview Guide) คือ เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถตอบหรือบรรยายข้อมูลได้อย่างละเอียด รวมถึงแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระในประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำมาถอดกระบวนความคิดและทัศนคติ และนำข้อมูลมาสรุปอภิปรายผลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ร่วมเดินทางกับครอบครัว/ญาติ/คู่รัก จำนวน 62 คน ร้อยละ 62 มีระยะเวลาในการท่องเที่ยว 2 วัน จำนวน 42 คน ร้อยละ 42 มาท่องเที่ยวในอำเภอฉวางเป็นครั้งแรก จำนวน 65 คน ร้อยละ 65 ใช้งบประมาณโดยเฉลี่ยต่อวันในการท่องเที่ยว 1,001 – 2,000 บาท จำนวน 48 คน ร้อยละ 48 เดินทางมาท่องเที่ยวด้วยตนเองโดยไม่ใช้บริษัทนำเที่ยว จำนวน 93 คน ร้อยละ 93 ถ้ามีโอกาสจะกลับมาท่องเที่ยวอีก จำนวน 72 คน ร้อยละ 72 ทราบแหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวของอำเภอฉวางจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 43 คน ร้อยละ 43 และเดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวจุดชมวิเวาเขาศูนย์ จำนวน 55 คน ร้อยละ 55

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ปัจจัยภายใน	3.78	0.77	มาก
ปัจจัยภายนอก	4.24	0.64	มากที่สุด
รวม	4.01	0.71	มาก

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัจจัยภายในอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.77) และปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.64)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามปัจจัยภายใน

รายการ	(\bar{X})	S.D.	การแปลผล
ปัจจัยภายใน			
1. เพื่อใกล้ชิดธรรมชาติ	4.64	0.52	มากที่สุด
2. เพื่อปาร์ตี้ไปด้วยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และความ สนุกสนาน	3.26	1.12	ปานกลาง
3. การได้พบปะเพื่อน/ผู้คนใหม่ ๆ	3.60	0.93	มาก
4. ต้องการศึกษารเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น	3.84	0.66	มาก
5. ต้องการท่องเที่ยวแบบผจญภัยเดินป่า/แคมป์ปิ้ง/ ซี่จักรยาน	3.90	0.80	มาก
6. เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจจากถิ่นที่อยู่อาศัย	3.71	0.82	มาก
7. ต้องการได้ชื่อว่าเคยมาเที่ยวอำเภอฉวางแล้ว	3.49	0.90	มาก
รวม	3.78	0.77	มาก

ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามปัจจัยภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78, S.D.=0.77$) เมื่อพิจารณารายชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เพื่อใกล้ชิดธรรมชาติ ($\bar{X}=4.64, S.D.=0.52$) ต้องการท่องเที่ยวแบบผจญภัย เดินป่า/แคมป์ปิ้ง/ ซี่จักรยาน ($\bar{X}=3.90, S.D.=0.80$) ต้องการศึกษารเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ($\bar{X}=3.84, S.D.=0.66$) เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจจากถิ่นที่อยู่อาศัย ($\bar{X}=3.71, S.D.=0.82$) การได้พบปะเพื่อน/ผู้คนใหม่ ๆ ($\bar{X}=3.60, S.D.=0.93$) ต้องการได้ชื่อว่าเคยมาเที่ยวอำเภอฉวางแล้ว ($\bar{X}=3.49, S.D.=0.90$) และเพื่อปาร์ตี้ไปด้วยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และความสนุกสนาน ($\bar{X}=3.26, S.D.=1.12$)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามปัจจัยภายนอก

รายการ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ปัจจัยภายนอก			
1. ทิวทัศน์/ทัศนียภาพความสวยงามของอำเภอฉวาง	4.61	0.58	มากที่สุด
2. เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว	4.39	0.71	มากที่สุด
3. มีอาหารให้เลือกอยู่ในมาตรฐาน	3.89	0.76	มาก
4. ที่พักมีมาตรฐานที่สามารถยอมรับได้	4.09	0.77	มาก
5. ความสะดวกสบายในการเดินทางมาท่องเที่ยว	4.12	0.70	มาก
6. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเหมาะสมคุ้มค่า	4.32	0.68	มากที่สุด
รวม	4.24	0.64	มากที่สุด

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามปัจจัยภายนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.24, S.D.=0.64$) เมื่อพิจารณา รายชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทิวทัศน์/ทัศนียภาพความสวยงามของอำเภอฉวาง ($\bar{X}=4.61, S.D.=0.58$) เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.39, S.D.=0.71$), ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเหมาะสมคุ้มค่า ($\bar{X}=4.32, S.D.=0.68$) ความสะดวกสบายในการเดินทางมาท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.12, S.D.=0.70$), ที่พักมีมาตรฐานที่สามารถยอมรับได้ ($\bar{X}=4.09, S.D.=0.77$) และมีอาหารให้เลือกอยู่ในมาตรฐาน ($\bar{X}=3.89, S.D.=0.76$)

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราชกับโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	โปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน			
	r	Sig.	แปลความหมาย	ระดับความสัมพันธ์
1. ผู้ร่วมเดินทาง	0.50	0.00*	มีความสัมพันธ์	ปานกลาง
2. ระยะเวลาในการท่องเที่ยว	0.54	0.00*	มีความสัมพันธ์	ปานกลาง
3. จำนวนครั้งที่มาเที่ยวอำเภอฉวาง	0.56	0.00*	มีความสัมพันธ์	ปานกลาง
4. งบประมาณโดยเฉลี่ยต่อวันในการมาเที่ยวอำเภอฉวาง	0.58	0.00*	มีความสัมพันธ์	ปานกลาง
5. รูปแบบในการเดินทางมาอำเภอฉวาง	0.69	0.00*	มีความสัมพันธ์	ค่อนข้างสูง
6. ถ้ามีโอกาสจะกลับมาท่องเที่ยวอำเภอฉวางอีก	0.75	0.00*	มีความสัมพันธ์	ค่อนข้างสูง
7. รู้จักหรือทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว อำเภอฉวางจากที่ไหน	0.70	0.00*	มีความสัมพันธ์	ค่อนข้างสูง
รวม	0.75	0.00*	มีความสัมพันธ์	ค่อนข้างสูง

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช กับโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Coefficient) พบว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช กับโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีนัยสำคัญที่ .00 ซึ่งมีค่าซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 จึงยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) และปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราชทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง 3 ด้าน คือ ถ้ามีโอกาสจะกลับมาท่องเที่ยวอำเภอฉวางอีก ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.75 รู้จักหรือทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวางได้อย่างไร ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.70 และรูปแบบในการเดินทางมาอำเภอฉวาง ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.69 และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ งบประมาณโดยเฉลี่ยต่อวันในการมาเที่ยวอำเภอฉวาง ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.58 จำนวนครั้งที่มาเที่ยวอำเภอฉวาง ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.56 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.54 และผู้ร่วมเดินทาง ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.50

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราชกับโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว	โปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โปรแกรมที่ 1 เส้นทางเชิงศาสนา (One day trip)			
	r	Sig.	แปลความหมาย	ระดับความสัมพันธ์
1. ปักจายภายใน	0.45	0.03*	มีความสัมพันธ์	ปานกลาง
2. ปักจายภายนอก	0.69	0.00*	มีความสัมพันธ์	ค่อนข้างสูง
รวม	0.76	0.00*	มีความสัมพันธ์	ค่อนข้างสูง

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช กับโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) พบว่าแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช กับโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีนัยสำคัญที่ .00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 จึงยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) และปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) หมายความว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราชทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง คือ ปักจายภายนอก ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.69 และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง คือ ปักจายภายใน ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ เท่ากับ .45

อภิปรายผลการวิจัย

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่ออำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวกับครอบครัว/ญาติ/คู่รัก ระยะเวลาในการท่องเที่ยว คือ 2 วัน มาเที่ยวอำเภอฉวางเป็นครั้งแรก ใช้งบประมาณโดยเฉลี่ยต่อวัน 1,001 – 2,000 บาท มีการวางแผนการท่องเที่ยวด้วยตนเองไม่ใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยว ถ้ามีโอกาสจะกลับมาท่องเที่ยวอำเภอฉวางอีก รู้จักหรือทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอำเภอฉวางด้วยอินเทอร์เน็ต สถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวอำเภอฉวางมากที่สุด คือ จุดชมวิวเขาขุนยี่ และเมื่อชมทะเลหมอก ณ จุดชมวิวเขาขุนยี่เสร็จจะเดินทางไปท่องเที่ยวอำเภอฉวาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชชา ตีระดิเรก (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยวของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัย พบว่า บุคคลที่เป็นผู้มีอิทธิพลในการเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยว คือ พ่อ/แม่ และมีการเดินทางเป็นครอบครัว ผ่านการรับรู้ข่าวสารทางออนไลน์ (Social Media) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญเรือน พุ่มจำเนียร (2555) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลเลือกเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศด้วยตนเอง รวมถึงทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า การชื่นชอบในการเดินทางเองและการวางแผนการท่องเที่ยวด้วยตนเอง ข้อจำกัดของบริษัทนำเที่ยว (Limit of Travel Agency) ในเรื่องของความไม่ยืดหยุ่นและไม่ตรงกับความต้องการทั้งหมดรวมถึงราคาที่ไม่เที่ยวเองอาจถูกกว่า

ระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่ออำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับแรงจูงใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายใน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เพื่อใกล้ชิดธรรมชาติ รองลงมา คือ ต้องการท่องเที่ยวแบบผจญภัยเดินป่า/แคมป์ปิ้ง/ขี่จักรยาน ต้องการศึกษารเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจจากถิ่นที่อยู่อาศัย การได้พบปะเพื่อน/ผู้คนใหม่ ๆ ต้องการได้ใช้เวลาเที่ยวอำเภอฉวางแล้ว และเพื่อปาร์ตี้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และความสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญเรือน พุ่มจำเนียร (2555) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลเลือกเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศด้วยตนเอง รวมถึงทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศด้วยตนเอง ผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจในการเรียนรู้ (Knowledge Motivation) คือความต้องการเรียนรู้ และสัมผัสวัฒนธรรม รวมถึงการพบปะและเข้าถึงผู้คนในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด

ปัจจัยภายนอก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทิวทัศน์/ทัศนียภาพความสวยงามของอำเภอฉวาง รองลงมา คือ เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเหมาะสมคุ้มค่า ความสะดวกสบายในการเดินทางมาท่องเที่ยว ที่พักมีมาตรฐานที่สามารถยอมรับได้และมีอาหารให้เลือกอยู่ในมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชชา ตีระดิเรก (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัทนำเที่ยวของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบที่สุด ปัจจัยด้านราคาโดยในปัจจัยด้านราคาผู้บริโภคสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวได้และจะเปรียบเทียบความคุ้มค่าระหว่างราคาและคุณภาพของการบริการที่ได้รับรวมถึงความมีมาตรฐานในด้านต่าง ๆ

จากผลการศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกฎ พัดตระกูล (2562) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยว และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวบางขุนเทียนชายทะเล พบว่า แรงจูงใจด้านปัจจัยภายในของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวบางขุนเทียนชายทะเล มีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวบางขุนเทียนชายทะเลอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่อโปรแกรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง จะเห็นได้ว่าโปรแกรมการท่องเที่ยวเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการที่สนใจจะทำโปรแกรมการท่องเที่ยว สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและตรงตามความต้องการของผู้ประกอบ ในเรื่องของราคา โปรแกรมการท่องเที่ยวในแต่ละวัน ซึ่งเป็นผลดีที่ได้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 และผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในอำเภอฉวางที่กำลังคิดค้นและพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยว และเป็นการประชาสัมพันธ์ให้คนรู้จักอำเภอฉวางมากขึ้น ซึ่งอำเภอฉวางไม่ได้มีแค่การมาชมวิวเขาขุนยี่ แต่สถานที่ต่าง ๆ ล้วนมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ มีคุณค่าทางจิตใจที่นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้และสัมผัสได้ หากโปรแกรมนี้เกิดขึ้นในอนาคต จะส่งผลดีต่อหลายภาคส่วน ๆ เช่น ประชาชน

ชุมชน ผู้ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐ เมื่อมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวในอำเภอควางมากขึ้น อาจจะเป็นรูปแบบการมาท่องเที่ยวด้วยตนเองหรือใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยว แต่จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 พบว่า จากผลการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกัน คือ ส่วนมากนักท่องเที่ยวจะมาด้วยครอบครัว ญาติ คู่รัก หรือการท่องเที่ยวด้วยตนเองไม่ใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว ส่วนก่อให้เกิดรายได้ในชุมชนมากขึ้น ทำให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

สรุป

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่ออำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวด้วยครอบครัว/ญาติ/คู่รัก ระยะเวลาในการท่องเที่ยวคือ 2 วัน มาเที่ยวควางเป็นครั้งแรกงบประมาณโดยเฉลี่ยต่อวัน 1,001 –2,000 บาท มีการวางแผนการท่องเที่ยวด้วยตนเอง ถ้ามีโอกาสจะกลับมาท่องเที่ยวอีก รู้จักหรือทราบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอำเภอควางด้วยอินเทอร์เน็ต สถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวอำเภอควางมากที่สุดคือ จุดชมวิวเขาศูนย์และเมื่อชมทะเลหมอก ณ จุดชมวิวเขาศูนย์เสร็จจะเดินทางไปท่องเที่ยวอำเภอลานสกามากที่สุด

ระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่ออำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ระดับแรงจูงใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยภายในมีระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก และปัจจัยภายนอกมีระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์กับโปรแกรมการท่องเที่ยว ในระดับค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงพฤติกรรม แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับองค์กรต่าง ๆ และหน่วยงานราชการ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาปรับปรุงการท่องเที่ยว การให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของอำเภอควาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรม แรงจูงใจ โดยเจาะจงแต่ละสถานที่ เพื่อจะได้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงแต่ละสถานที่ให้มีเป็นที่ตรงความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด
2. ควรมีการส่งเสริมและรักษาการตลาดการท่องเที่ยว และสนับสนุนตลาดท่องเที่ยวใหม่โดยการใช้สื่อเพื่อจะได้เข้าถึงกลุ่มของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้มากที่สุดได้แก่ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร ทีวี วารสารการท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์อื่น ๆ ให้มากขึ้น ให้กลุ่มนักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลและทราบแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่อยู่เสมอจะสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 2562*. สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว

ธันวาคม 2562. ค้นเมื่อ 27 มกราคม 2564, จาก https://www.mots.go.th/download/article/article_20200123132729.pdf,

กรกฎ พัวตระกูล. (2562). *อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยว และแรงจูงใจในการท่องเที่ยวต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวบางขุนเทียนชายทะเล*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ขวัญเรือน พุ่มจำเนียร. (2559). *ปัจจัยที่มีผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล เลือกเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศด้วยตนเอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พร้อมพร ภูวดิน, เลิศลักษณ์ กาญจนวัฒนา และ นवलปรางค์ แจบไธสง. (2554). *การวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทนและความคุ้มค่าของธุรกิจโฮมสเตย์แบบยั่งยืน ตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดนครราชสีมา* (รายงานการวิจัย), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.

พัชชา ตีระดิเรก. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการบริษัททัวร์นำเที่ยวของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.